

DEN NORSKE KIRKE
Færder kirkelige fellesråd

Årsmelding 2023

Årsmelding Færder kirkelige fellesråd 2023

2023 – Den nye normalen, bærekraft og kirkevalg.....	3
Om kirkens virksomhet: Rammer og kontekst	5
Kirkelig fellesråds mandat som koordinerende enhet for soknene	6
Ledelse, råd og samhandling	7
Kirkens stab	9
Kirkelig aktivitet: Diakoni, barne- og ungdomsarbeid, kultur og musikk	12
Kirkelig aktivitet: Dåp, vigsel, konfirmasjon, gravferd og gudstjenester	14
Kirkebygg	15
Nøtterøy kirke	16
Nøtterøy kapell.....	18
Tjøme kirke og kirkegård	20
Gravplassforvaltning.....	23
Nøkkeltall 2023.....	23
Økonomi	27
Utdypning av investeringsresultat	27
Utdypning av driftsresultat	28
Fondsmidler.....	31
Økonomi framover	31
Vedlegg:.....	32

2023 – Den nye normalen, bærekraft og kirkevalg

Den norske kirkes oppgaver er å sørge for gode kvalitet på kirkelige seremonier og ritualer, at kirkelig undervisning og barne- og ungdomsaktiviteter tilbys, at kirkemusikk fyller kirkene, at kirkens omsorgstilbud er kjent og tilgjengelig og det er tjenlige og godt vedlikeholdt kirkebygg. KF er også gravferdsmyndighet i kommunen og ivaretar gravferdsbehov for alle kommunens innbyggere, uavhengig av tro eller livssyn.

2023 har på mange måter vært et år med en normalisert drift etter flere unntaksår. 2023 var valgår, og dette preger mye av menighetsrådenes arbeid i fjor. I tillegg har bærekraft vært en grønn tråd som har gått gjennom året. Dette gjennom kirkens korskoles «bærekraftsuka,» menighetenes fokus på å være grønne, og gjennom tiltak for å gjøre kirkebygg og kirkegård grønnere og mer energieffektive.

Kirken ønsker å være en bidragsyter i lokalsamfunnet i form av diakoni, folkehelse, utjevning av sosiale forskjeller og leverandør av kulturtilbud, og disse er relevante temaer i samarbeidsmøter. Viktigheten av god dialog mellom kommune og kirke og organiserte samarbeidsfora kan ikke undervurderes. Dette for å gi kunnskap om kirkens virksomhet og gravferdsvirksomhet i kommunen, å informere om kirkebyggenes tilstand, og avklare økonomiske rammer.

Historiske år for arbeid om fremtidig kirkelig arbeidsgiverorganisering. Det er to arbeidsgivere for kirkelige ansatte, og samarbeid med den andre arbeidsgiverlinjen, med Domprost og bispedømmet betyr mye i hverdagen. Disse representerer arbeidsgiverlinjen for prestene. Siden 2006 har det vært jobbet med utredning av en løsning for å få én felles arbeidsgiver for alle kirkelige tilsatte. I 2022 gjorde kirkens nasjonale organ—den øverste demokratiske organ—Kirkemøtet, vedtak om at kirken i fremtiden skulle videreføres med to arbeidsgivere, en på nasjonalt nivå, og en arbeidsgiver som representerer soknene lokalt. Tanken om en felles arbeidsgiver for alle ble lagt til side. Nå i forlengelse av 2022 vedtaket er det viktig at kirkens ulike organisatoriske ledd (lokalt, regionalt, nasjonalt) opptre fortsatt som en virksomhet og drar nytte av synergier der hvor det er mulig. Årets Kirkemøte vedtak har lagt vekt på felles organisasjonsutvikling som vil gjelde for alle kirkelige arbeidsgivere. Et ledd i dette i 2023 er at tariffavtale for prester og andre kirkelige ansatte er nå felles. Andre eksempler av synergier og organisasjonsutvikling kan være tilbud om felles digitale løsninger, felles informasjonskanaler om kirkens tilbud og felles rutiner og reglementer.

Som gravplassmyndighet i Færder er KF opptatt av å forvalte rollen med ryddighet og profesjonalitet. Dette for å gi gode, verdige og likeverdige gravferdstjenester for alle. 2023 har hatt det høyeste antall personer som har vært gravlagt i et år, hvor også 2022 viste det nest høyest antall gravlegginger. I 2023 har andel som velger kremasjon fortsatt å øke, og nærmere 70% har valgt kremasjon. Mange av disse har benyttet seg av tilbud om navnet minnelund. Det er tydelig at feltet på Nøtterøy bør utvides snart for å kunne møte dette behov i fremtiden. Mer om dette under kapitlet om gravferdsforvaltning.

Kirkevalg har blitt viet stort fokus til, med rekruttering, mobilisering, informasjon, og praktisk gjennomføring. For første gang har forhåndsvalg vært digitalt. Valgdeltagelse var på om lag 10%, og det gjøres en evaluering sentralt på hvordan kirkevalget kan avvikles i fremtiden på en mest mulig

effektiv måte samtidig som det kirkelige demokrati er godt ivaretatt. Utgående råd avsluttet sine valgperioder og nye menighetsråd ble konstituert i november.

2023 har også sett høye kostnader med lønns- og prisstigning, og høye energikostnader. At kirkens tilbud er åpent for alle og gratis eller så lav pris som mulig, er viktig slik at økonomi ikke er en hinder til deltagelse.

I 2023 har vi gledet oss over feiringer av dåp, bryllup, konfirmasjoner og gudstjenester, sorgritualer med begravelser og minnesamvær, konserter, og aktiviteter hvor mange er samlet. Vi ser at mange setter stor pris på fellesskap, tradisjoner og ritualer.

Ved inngangen til 2024, og er vi glad for at det igjen er åpne kirkedører som møter publikum, medlemmer, barne- og unge, voksne og eldre.

Borgheim, 14.mar. 2024

Brooke Bakken
Kirkeverge, Færder kirkelige fellesråd

Om kirkens virksomhet: Rammer og kontekst

Den norske kirkes virksomhet

Den norske kirke er en landsdekkende og demokratisk evangelisk-luthersk folkekirke og er Norges størst trossamfunn. Om lag 65% av den norske befolkningen er medlemmer av Den norske kirke. For mange er den lokale kirken sterkt knyttet til kirkebygget. Bygget er både stedsmarkør og samlingspunkt for mange av livets milepæler. I kirken samles befolkningen til gudstjenester og kirkelige handlinger som vigsel, konfirmasjon, dåp og gravferdsremonier. Her gjennomføres konserter og kirkemusikk, diakonale møter, og aktiviteter for barne- og unge. Dette til sammen utgjør det kirkelige tjenestetilbudet. Kirkens organisering er mangfoldig. I tillegg til kirkenes stab, som består av ansatte i kirkelig fellesråd og prester ansatte i bispedømmeråd, er det demokratisk valgte medlemmer til menighetsråd, og en rekke frivillige som stiller til kirkelige utvalg og aktiviteter.

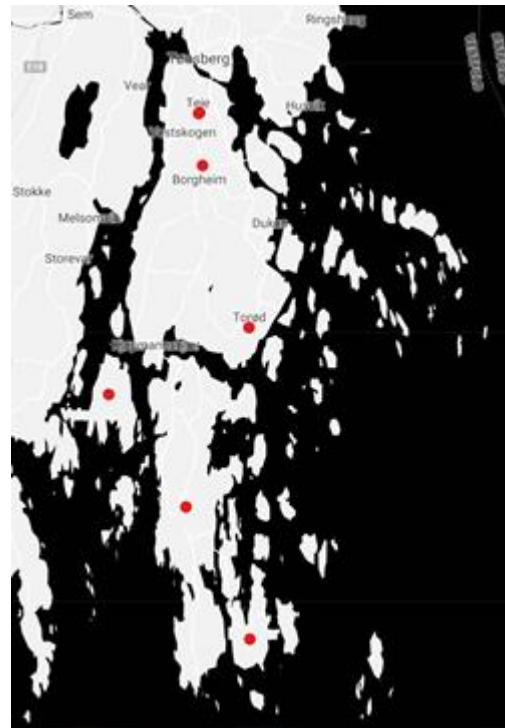
Den norske kirke i Færder er stolt over sin virksomhet, som både befatter flotte kirkebygg, aktiviteter for mennesker i alle aldre, og dyktige ansatte, folkevalgte og frivillige, med mye engasjement og gjennomføringsvilje. I kommunen er det 27.000 innbyggere, og av disse er 65 % medlemmer av Den norske kirke. Aktivitetstilbud og menighetsrådsvirksomhet er godt beskrevet i egne årsrapporter.

Fellesrådets årsmelding i dette dokumentet handler hovedsakelig til det overordnede perspektivet for kirken i Færder, kirkelig regelverk i endring, arbeidsgiveransvar for tilsatte til fellesrådet, kirkebygg og eiendomsforvaltning, gravplassforvaltning, økonomi og framtidsutsikter.

Trossamfunnsloven og kirkeordning

I perioden 1996 frem til 2020 gjald kirkeloven for regulering av kirkens organisering og virksomhet. Deretter trådte Trossamfunnsloven i kraft i 2021. Loven er en kortere rammelov som har til hensikt å regulere tros- og livssynsforhold i en bredere kontekst – og stimulerer til en aktiv støtte av både store og små trossamfunn. Flere punkter fra kirkeloven er overført i lovform til kapittel 3 av trossamfunnsloven. Rammeloven gir Den norske kirke større innflytelse på å selv regulere sin indre organisering, og er følgelig mindre detaljert enn kirkeloven. Noen viktige premisser om finansiering av Den norske kirke videreføres i tros- og livssynsloven, heriblant annet at det fortsatt skal være delt finansiering mellom kommune og stat, samt bestemmelser om hva som skal inngå i budsjettforslaget til kommunen.

Ytterligere regulering av Den norske kirkes virksomhet er fra 01.01. 2021 regulert i et internt regelverk, også kjent som «kirkeordning» for Den norske kirke. Kirkeordningen er vedtatt av Kirkemøtet som er Den norske kirkes demokratisk valgte nasjonale organ.

Det er 6 kirker i Færder, her merket i rødt.

Et samfunn i endring

Kirken står i en kontekst preget av stadig, og til dels hurtig, endring. Virksomheten håndterer oppgaver som er både av forvaltningsmessig og trosmessig karakter. Kirkens organisasjon må være rigget for å ivareta begge deler med kompetanse, kapasitet, og en utviklende grunnholdning. Eldgamle tradisjoner, så vel som nye arbeidsmetoder, må finne sin plass i dagens kirkelig organisasjon. Det er en målsetning at kirkens tilbud er kvalitetsmessig godt og bredt, og at tilbudet er tilpasset lokalsamfunnenes behov.

Den norske kirke har lenge arbeidet med spørsmål om alle kirkenes ansatte skulle samles under en arbeidsgiver, enten en nasjonal, regional eller kommunal arbeidsgiver. I løpet av de siste 10 årene har kirken fått større organisatorisk og økonomisk selvbestemmelse gjennom endringer i trossamfunnsloven og kirkeordningen. Kirkemøtet gjorde et prinsippvedtak i 2022 om hvordan en fremtidig felles arbeidsgiver for alle kirkens ansatte kan se ut og konkluderer med å videreføre to forskjellige arbeidsgiverlinjer. Vedtaket stadfester at kirkelig fellesråd fortsatt skal være lokal arbeidsgiver (for alle kirkelige ansatte utenom prester i en kommune) og Den norske kirke fortsatt skal være arbeidsgiver nasjonalt for prester og bispedømmeråds ansatte. Lokalt skal ledelse være samordnet og hvordan dette kan gjøres i praksis er viktige avklaringspunkter. Diskusjon om arbeidsgiveransvar og ledelse har preget den kirkelige organisasjonsdebatten i senere år. Mens diskusjonen fortsetter, er hovedfokuset flyttet fra hvem skal være arbeidsgiver i fremtiden til hvordan skal vi utvikle og lede kirken fremover.

Kirkelig fellesråds mandat som koordinerende enhet for soknene

Kirkelig fellesråd er et organ som opptre på vegne av soknene. Ansvar og virksomhet er regulert av Den norske kirkes kirkeordning (frem til 31.12.20 av kirkeoven). Gravferdsvirksomheten reguleres gjennom gravplassloven. Kirkeordning stadfester at kommuner med flere sokn skal ha to organer som representerer soknet: menighetsråd og fellesråd. Disse to organene står ikke i noe overordnet, eller underordnet forhold til hverandre. De er hver for seg selvstendige med hver sine ansvarsområder.

Kirkelig fellesråd skal ivareta administrative og økonomiske oppgaver på vegne av soknene, utarbeide mål og planer for den kirkelige virksomheten i kommunen, fremme samarbeid mellom menighetsrådene og ivareta soknenes interesser i forhold til kommunen. Fellesrådets oppgaver er videre konkretisert i kirkeordnings § 17.

Kirkelig fellesråd er ansvarlig for:

- Bygging, drift og vedlikehold av kirker,
- Anlegg, drift og forvaltning av gravplasser,
- Opprettelse og nedleggelse av stillinger som lønnes over fellesrådets budsjett,
- Anskaffelse og drift av kirkekontor,
- Administrativ hjelp for prostens når kirkens virksomhet nasjonalt yter tilskudd til det,
- Anskaffelse av lokaler, utstyr og materiell til konfirmantopplæring.

Kirkelig fellesråds delegert ansvar som gravplassmyndighet

I Færder kommune forvaltes gravplassene av Færder kirkelige fellesråd. Gravplassmyndighet ivaretar kommunens innbyggere sine rettigheter innenfor gravplassområdet og er livssynsnytral. Virksomheten er regulert av Lov om gravplasser, kremasjon og gravferd (gravplassloven).

Ledelse, råd og samhandling

Kirkens organisering i Færder kommune består av fem menighetsråd (kirkesokn) og et kirkelig fellesråd på kommunalt nivå. Kirkelig fellesråd (KF) som styre er et folkevalgt organ representert ved en valgt person fra hver av de 5 menighetsråd i Færder kommune, en geistlig representant og en representant fra Færder kommune. KF er arbeidsgiver for lokalt kirkelige tilsatte, og kirkevergen leder den daglige driften. I tillegg til kirkelige råd finnes en rekke utvalg oppnevnt av menighetsråd, samt kirkens korskole på Nøtterøy.

Kirken har to arbeidsgiverlinjer, den ene gjennom kirkelig fellesråd. Her er alle ansatt unntatt prestene. Prestene er ansatt i Den norske kirke sentralt. Arbeidsgiveransvaret utøves regionalt gjennom Tunsberg bispedømme, lokalt ved prestens ledelse. På grunn av at det er to arbeidsgiverlinjer er det både viktig og nødvendig med gode samhandlingsforhold og rutiner mellom arbeidsgiverne.

Kirkelig fellesråds sammensetning og saker

Fellesrådet har hatt følgende sammensetning i 2023:

Representant for	Medlem	Varamedlem
Hvasser menighetsråd	Pål P. Syse	Marit Monsen
Nøtterøy menighetsråd	Ellen Elisabeth Wisløff (leder)	Britt Flaaten
Teie menighetsråd	Marit Handeland (nestleder)	Liv Bakke Magerøy
Tjøme menighetsråd	Marita McIntosh	Ole Erik Vold
Torød menighetsråd	Elisabeth Aasland	Gunn-Marit Langedrag
Kommunes representant	Muctarr Koroma	Magda Flatmo
Sokneprest	Domprost Marta Botne	Sokneprest Inger Bore

Fellesrådet har hatt 6 møter, behandlet 52 saker og hatt en rekke referat/orienteringssaker til drøfting. Det årlige samarbeidsmøte med Færder kommunes formannskap er ikke avholdt i 2023 men det planlegges kirkesafari/kirkebefaring med nyvalgte politikere vår 2024.

Av saker KF har vært engasjert i, nevnes følgende i tillegg til det som omtales under seksjonene om kirkebygg, gravplass og økonomi:

- Unntak fra krav om selvstendig rettssubjekt for menighetsbarnehager
- Høringsuttalelser om
  - o adgang til å vektlegge samlivsform ved tilsettinger,
  - o endringer i personalreglement for tilsetting av prester,
  - o tilskuddsmidler fra Den norske kirke
- Nøtterøy kirke – Kalk prosjekt
- Ungdomsarbeider stilling og søknad om prosjekt stilling «Ja, og..»
- Revidering av reglement for møtegodtgjørelser for kirkelig rådsmedlemmer
- Konstituering av nytt råd og utvalg

Fra 01.12.2023 er nytt fellesråd konstituert:

Representant for	Medlem	Varamedlem
Hvasser menighetsråd	Pål P. Syse (leder)	
Nøtterøy menighetsråd	Britt Flaaten	Espen Granlund
Teie menighetsråd	Nina Dittmann	Kari Fossli
Tjøme menighetsråd	Ole Erik Vold	Nils-Jacob Møyland
Torød menighetsråd	Gunn-Marit Langedrag	Elisabeth Aasland
Kommunes representant	Kristin Ljøkjel Hansen	Richard Fossum
Sokneprest	Domprost Marta Botne	Sokneprest Inger Bore

Menighetsråd

Færders fem menighetsråd er Teie menighetsråd, Nøtterøy menighetsråd, Torød menighetsråd, Tjøme menighetsråd og Hvasser menighetsråd. Mens oppgavesettet til kirkelig fellesråd er positivt avgrenset (bestemt av lov eller kirkeordning) er menighetsråds ansvarsområde negativt avgrenset. Det innebærer at det som ikke er ellers regulert tilfaller menighetsrådet. Kirkeordning beskriver menighetsrådets oppgaver i § 12: menighetsråd skal ha sin oppmerksomhet henvendt på alt som kan gjøres for å vekke og nære det kristelige liv i soknet og blant annet har ansvar for at kirkelig undervisning, kirkemusikk og diakoni innarbeides og utvikles i soknet. 2023 har båret preg av å være valgår, med råd som avslutter sin tjeneste og nyvalgte råd som starter en ny periode.

Lederforum

Lederforum er et uformelt samhandlingsorgan for koordinering av kirkens virksomhet blant menighetsrådene i kommunen. Lederforum består av menighetsrådsledere, kirkevergen, personal- og administrasjonsleder, og en sokneprest. I løpet av året er det avklart at soknepresten ikke lenger møter i dette fora. Lederforum har seks til åtte møter i året som har vært ledet av fellesrådsleder. Andre gjester har vært invitert når spesielle temaer var på agenda.

Samhandling

I tillegg til menighetsråd er både Færder kommune og Tunsberg bispedømme og Domprost viktige samhandlingspartnere.

KF og Færder kommune har inngått en avtale som beskriver formene for samarbeid. Blant punktene i avtalen er et årlig møte mellom fellesrådet og formannskap for felles informasjonsutveksling og dialog om kirkens virksomhet i kommunen. Møtet avholdes vanligvis i november i forbindelse med budsjettprosess. Avtalen inkluderer også en spesifisert tjenesteytingsdel. Denne beskriver hvilke tjenester kommunen leverer for fellesrådet, og prissetter disse. Beløpet føres i fellesråds- og kommunens regnskap.

Tunsberg bispedømme er samarbeidspartner på kirkefaglig områder, og er som tidligere nevnt også formell arbeidsgiver for prestene. I det daglige er dette ansvaret delegert til prosten. Biskopen skal også godkjenne endringer i kirkene og til kirkeinventar. Fellesrådet og Tunsberg bispedømme har inngått avtale om HMS arbeid i og med at fellesrådet er den største arbeidsgiver på arbeidsplassen. Avtalen inneholder punkter om konflikthåndtering, varsling og avvikshåndtering.

Kirkens stab

Kirkens organisasjon jobber tverrfaglig og fagspesifikt, i ulike sammensetninger av ansatte, demokratisk valgt råd og frivillige. Dette bidrar til å gjøre kirkens organisasjon lokal forankret og dynamisk, samtidig som det kan utfordre typisk ledelsesteorier når så mange organer skal koordineres. Kommunikasjon med mange ledd og god forventnings- og rolleavklaring er derfor essensielt for god samhandling.

Antall stillinger

Færder kirkelige fellesråd har pr 31.12.23 arbeidsgiveransvar for 38 ansatte (faste), tilsvarende 30,13 årsverk. Inklusiv midlertidige avtaler utgjør dette 34,6 årsverk. Prestene er ansatt i Tønsberg domprosti (Tønsberg og Færder) og derfor er tallet gjengitt her omtrentlig.

Stillingstype	Årsverk fast	Årsverk midlertidig	Antall personer
Kirkemusikk	4,6		5
Diakoni	2,3		3
Undervisning	1		1
Barn og unge	2,1	1,2	4
Kirketjenere	3,1		7
Eiendom/vedlikehold	1,3		3
Administrasjon	4,6		5
Gravplasser	2		2
*Stellavtaler	1		1
Sommerhjelp		0,77	6
*Teie kirkes barnehage	7,3	2,5	13
*Tripp Trapp åpenbarnehage	0,83		2
<i>Sum</i>	<i>30,13</i>	<i>4,47</i>	<i>52</i>
Prest (ansatt av bispedømmerådet)	ca. 4,5		

De fleste stillingene er finansiert gjennom rammeoverføring fra Færder kommune.

*Disse stillingene finansieres via egne inntekter.

I tillegg finansieres en stilling (0,15) av egne fond, 1,4 stilling for barn og unge samt 0,5 diakonistilling får tilskudd fra Den norske kirke (sentralt), 0,2 stilling for barn og unge fra tilskudd fra Bufdir.

Teie kirkes hår og fotpleie salong ble avviklet sommer 2023.

Enkelte av kirketjenerne utfører renhold i kirkebyggene. Renhold av Veierland kirke, Nøtterøy kirke og kapell, Borgheim menighetscenter og Teie kirkes barnehage utføres av Cares renhold AS. Renhold av Fredtun og Tjøme kirkestue utføres som en del av tjenesteytingsavtale med Færder kommune.

Endringer i 2023

Administrasjonsleder med ansvar for personal sa opp sin stilling og hadde siste arbeidsdag i juli. Den som hadde stilling hadde en bred oppgavesett Ansvarsområder til stillingen er vurdert og det er rekruttert til

Følgende stillinger er tilsatt i 2023: kontorleder med ansvar for personal, to gravplassarbeidere, driftsleder gravplass.

Vakanser i 2023. Vikarer og deltidsstillinger.

I 2023 har det vært flere vakanser knyttet til sykefravær blant prester og fellesrådsansatte. Dette har til dels sammenheng med sykdom under pandemi, men også andre ikke-relaterte sykdomsbilder av korte og lengre varighet.

I fellesrådet har det særlig vært vakanser knyttet til undervisning og barne- og ungdomsarbeid, informasjonsrådgiver stilling og gravplassarbeider stillinger. Fra tidlig 2024 er gravplass stillingene besatt, men det jobbes fortsatt med gode vikarløsninger der hvor det er permisjoner og sykefravær i undervisning og barne- og ungdoms.

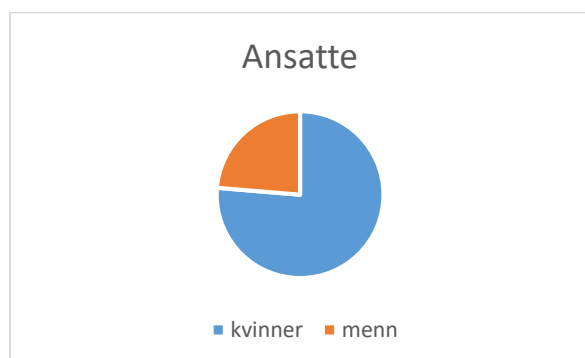
Som et ledd i sykefraværsoppfølging og forebygging er det begynt et samarbeid med NAVs arbeidslivssenter. Dette vil fortsette i 2024 og være en del av oppfølging av resultatene fra årets medarbeiderundersøkelse.

Likestilling

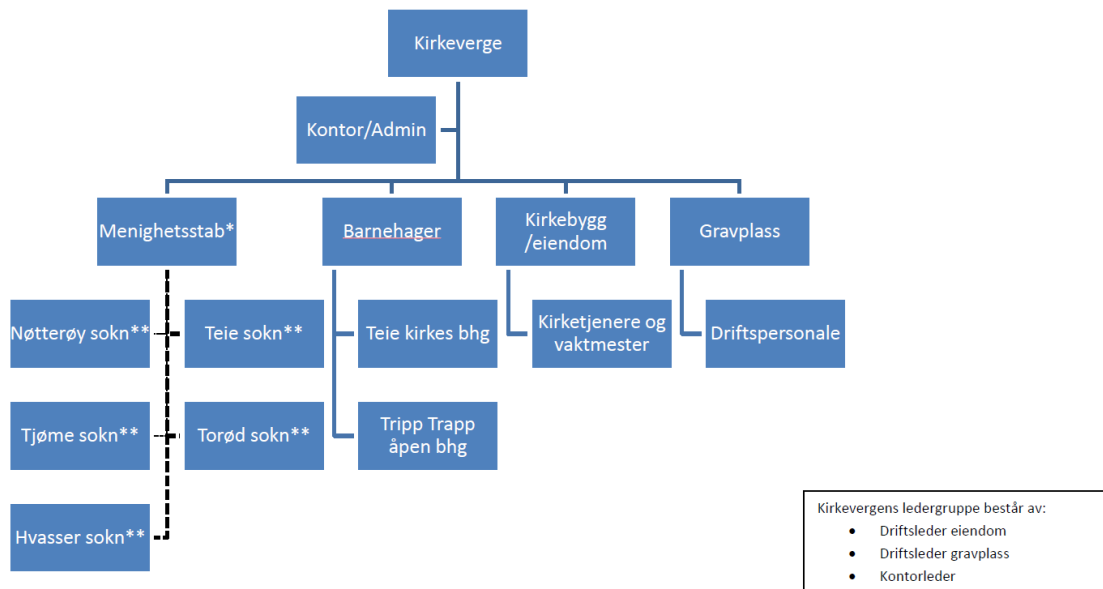
Fellesrådet har som mål å arbeide aktivt for å fremme likestilling og hindre diskriminering og har lokale retningslinjer for dette.

I fellesrådet som styrende organ er det 7 faste medlemmer (herav er 6 folkevalgte). Av faste medlemmene er det 2 menn og 5 kvinner (både i forutgående valgperiode og ny valgperiode).

Det er 9 menn og 29 kvinner fast ansatt i organisasjonen. Av mennene er det 44% som har deltidsstillinger og av kvinnene er det 62% som har deltidsstillinger.

Organisasjons kart

* Menighetsstab inkluderer prest, kantor, diakon, og trosopplærer/menighetspedagog.

**Personalansvar for menighetsutøvende ivaretas av Kirkevergen. Sokneprester har et pastoralt lederansvar for sine sokn (menigheter).

Medbestemmelse og arbeidsmiljø

Kirkelig administrasjonsutvalg (KAD) er KFs partssammensatte utvalg for behandling av personalpolitiske spørsmål; saker som gjelder forholdet mellom arbeidsgiver og de ansatte. Utvalget er sammensatt med tre representanter fra fellesrådet og to representanter fra arbeidstakersiden. Det har vært avholdt 4 møter i 2023 hvor til sammen 12 saker har blitt behandlet.

Av saker som var til behandling: nytt organisasjonskart (som vist over), evaluering av kombistillinger som kirketjenere og vaktmester og fast tilsetning i disse, tilsettingsaker for driftsleder for gravplass, kontorleder, gravplassarbeider stillinger, samt flere midlertidige stillinger i Teie kirkes barnehage. Det ble også drøftet brev fra Tunsberg bispedømme om livssyns åpne seremonier i kirkerommet.

Arbeidsmiljøutvalg (AMU) ble opprettet i 2020. Utvalget skal arbeide for et fullt forsvarlig arbeidsmiljø i virksomheten, delta i planleggingen av verne- og miljøarbeidet i virksomheten og følge nøye med på utviklingen av arbeidsmiljøet. Utvalget er sammensatt med tre representanter fra eier og tre representanter fra arbeidstakersiden (verneombudene for de ulike sider av virksomheten). Det er gjennomført 1 møte i løpet av året hvor til sammen 7 saker behandlet. I 2023 var AMU ledet av arbeidstakersiden. Høsten 2023 er det gjennomført medarbeiderundersøkelse for alle ansatte i Den norske kirke (sist gjennomført høst 2021). AMU har siden da arbeidet med funnene og handlingsplan, blant annet for hvordan å organisere teamene etter når teamleder / koordinerende sokneprest stilling er omorganisert. Utvalget har i tillegg gjennomgått sykefraværstatistikk, funn fra vernerunder og gjennomført systemrevisjon av HMS-arbeidet og vedtatt HMS-mål og handlingsplan for HMS-arbeidet for 2023.

Kirkelig aktivitet: Diakoni, barne- og ungdomsarbeid, kultur og musikk

Noen høydepunkter og faste aktiviteter i menighetenes regi i året som har gått. Flere detaljer finnes i årsrapporter fra menighetene og utvalgene.

Kirken har mange dyktige medarbeidere som er kreative og kompetente initiativtakere. Samtidig ville mange av aktivitetene ikke vært mulig å gjennomføre uten ekstrahjelp fra frivillige. Til både stab og frivillige rettes det en stor takk for engasjementet og innsats.

Diakoni

Leksehjelp i Teie kirke og på Fredtun, Åpen Dag eldretreff i Teie kirke, musikkandakter og andakter på helseinstitusjoner

Lørdagskafeen. Kafeen er et møtested for mennesker med nedsatt funksjonsevne og deres venner og samler om lag 50 besøkende hver gang til fellesskap, mat og kaffe, musikk, dans og gudstjeneste.

Internasjonal gruppe på Fredtun er en åpen møteplass for voksne og barn ble avviklet i 2023, og erstattet av et annet åpent tilbud for barneskolebarn. Fellesrådet søkte og ble innvilget tilskudd fra Barne- og familie direktoratet (Bufdir) til å arrangere «Åpent Hus» på Fredtun på torsdager. I tillegg til diakonen er det også en 20% prosjektstilling er sikret med delfinansiering fra Tjøme menighetsråd i 3 år, og tilbudet er populært med mellom 20-50 barn jevnlig som deltar.

Bruktmarked og loppemarked. Tjøme menighet fokuserer på gjenbruk og bærekraft. Med mange lokale dugnadskrefter er det igjen holdt loppemarked på Fredtun sankthanshelgen til inntekt for barn og unges aktivitet. I 2023 brakte det inn kr 120.000 som brukes til å støtte menighetens aktiviteter for barn og unge.

Sorggrupper for voksne som har mistet livsledsager, for voksne som har mistet eldre barn, og for barn som har mistet foresatte møttes gjennom 2022. Dette er et samarbeid innad i Tønsberg domprosti.

Barne- og ungdomsarbeid

Nøtterøy KM speidere holder til i Teie kirke og i Hella skogen og har ukentlige møter i skolesemester

HalloVenn, alternativ Halloween feiring for barn ble arrangert på Tjøme er et populært tilbud som trekker mange

Søndagsskole i Teie kirke møttes jevnlig 3-4 ganger i semester når det er gudstjeneste. Sprell Levende undervisningsmaterieell er i bruk og det er musikk, bibelfortellinger og aktiviteter.

Babysang på Fredtun og på Torød jevnlig trekker småbarnsforeldre med babyer og søsken. Her er det gratis enkel servering og sang- og bevegelsesglede.

Overnattingsgjester i Tjøme kirke første adventsnatt som en del av «LysVåken» nasjonalt kirkearrangement.

7 årsklubben i Hella skogen

Legoklubben i Teie kirke og på Fredtun på Tjøme

ÅpentHus – åpent tilbud for barn og unge på Tjøme, på Fredtun.

Konfirmantundervisning og tilbud om konfirmant mat

Cafe.com in, Tjøme – Fredagstaco eller pizza, spill og åpent hus for ungdom på fredagskveld. Fredtun.

I Færder er det en godkjent plan for kirke-skole samarbeid som inkluderer kirkevandringer for flere trinn og kirkekonserter for 6.trinn, tilbud om gudstjenester for skoler og for barnehager, og tilbud om bibelundervisning for 5.klasse.

Kultur

Menighetenes blad «Færder 5.1», magasin for tro, tanke og kultur er utgitt 2 ganger i 2023. Takket være frivillige er bladet delt ut til de fleste husstander i Færder.

Påskevandring ved Nøtterøy kirke. Påskens fortellinger i bilder var satt opp som en midlertidig utstilling/ vandring utenfor Nøtterøy kirke. Et godt utendørs alternativ for både små og store i gjenåpningstiden.

Nattkirke i Tjøme kirke er et samlingssted for ungdom cirka en fredagskveld i måneden. Retro stålampere, småbord og lego kommer frem, og kirken åpnes for en uhøytidelig kveld.

Pilgrimsvandring forbi Veierland og Nøtterøy kirker

Meditasjonskvelder i Nøtterøy kirke

Allehelgens minnegudstjenester, åpne kirker og musikk

Åpen kirke etter julegrantenning på Teie. Kirken var åpen for å synge julen inn, pepperkaker, gløgg og aktiviteter for barn

Musikk

Korene i Færder gir flotte toner og løfter gudstjenester med sine krefter, enten det er barnekor, ungdomskor, voksenkor, eller prosjektkor. Dette er viktig for både sangere, for fellesskap og gudstjenesteopplevelsen.

«Engler i virkeligheten» var fremført av Kirkens korskole på Nøtterøy i april

Vårkonserten var også et samarbeid mellom de ulike korene i kirkens korskole, fra Infantimus, til barnekor, til aspirantkor, ungdomskantoret, og Færder Vocalis. Den årlige konserten holdes i Nøtterøy kulturhus.

Sommerkonserttrekke i Nøtterøy, Veierland, Tjøme kirker

Flere ganger i året er det «musikk gudstjenester» hvor det er ekstra fokus på det musikalske i gudstjenesten.

Advents- og julekonserter

Både på Tjøme og Nøtterøy var kirkene fulle av musikk i advent og juletider. Lucia og korskolens julekonserter igjen hadde fullsatte kirker. Tjøme kirkes tradisjonsrik «Vi synger julen inn», Gospelkoret Joyful, Færder Vocalis og flere andre lokale aktører hadde sine julekonserter i kirkene i Færder.

Kirkelig aktivitet: Dåp, vigsel, konfirmasjon, gravferd og gudstjenester

	2023	2022	2021	2020
Dåp	118	102	131	102
Vigsel	44	44	22	28
Konfirmasjon	97	111	130	124
Gravferdsseremonier	219	220	210	213
Gudstjenestedeltagere*	13842	14315	7222	8987
Gjennomsn. deltagere*	79	75	41	53

*antall deltagere på gudstjenester på søn/helligdager

I tillegg var det over 1200 deltagere på kulturarrangementer i menighetenes regi og over 550 deltagere på kulturarrangementer i regi av andre.

Kirkebygg

Bilder Heidi Ude, 2017

Nøtterøy kirke, Hvasser kirke, Teie kirke

Torød kirke, Tjøme kirke, Veierland kirke

Kirkelig fellesråd har ansvar for forvaltning og vedlikehold av seks kirker, to kapell, ett bårehus, samt to separate driftsbygninger for gravferd. To av kirkebyggene (Nøtterøy og Tjøme kirker) er vernet av kulturminnebestemmelser, og alle endringer skal godkjennes av Riksantikvaren. Det er tre kontorlokaler (Tjøme kirkestue, Borgheim menighetscenter, og Teie kirke). Total bygningsmasse, inkludert menighetsbygg, er på om lag 5.200 kvm.

Det daglige vedlikeholdsarbeidet skjer med egen stab (driftsleder, vaktmester og gravplasspersonal) eksterne firma leies inn ved spesielle behov. KF bruker internkontroll system Laft/IK-Bbygg som har moduler tilpasset for kirkelige bygg og virksomhet. Systemet bidrar til en systematisk oppfølging av HMS krav, samt synliggjøring av behov og ansvarsfordeling.

Alle kirkebygg har tilstandsrapporter som investeringsprosjekter er bygget på. Det er et pågående arbeid for å utarbeide nye tilstandsrapporter for samtlige bygg. Når disse er oppdaterte vil de danne grunnlag for planlegging av investerings- og vedlikeholdsprosjekter de kommende år. I tillegg innhentes spesielle rapporter ved prosjektering av komplekse prosjekter.

I 2021 trådte i kraft et nytt kirkerundskriv og ny kirkebyggforskrift. Fra og med 1.1.2021 er forvaltningen av kirkene og deres omgivelser regulert av rundskriv Q-06/2020 Forvaltning av kirke, gravplass og kirkens omgivelser som kulturminne og kulturmiljø. Regler for listeførte kirker er gitt i forskrift om forvaltning av kulturhistorisk verdifulle kirker (kirkebyggforskriften). Hensikten med endringene er å kvalitetssikre at verdifulle bygg og kulturmiljøer blir forvaltet korrekt både teknisk og estetisk og innenfor Den norske kirkes teologisk tradisjon.

Oppsummering av årets prosjekter

Nøtterøy kirke

Oppgradering av kirketjenersakristi

Nøtterøy kirke er mye i bruk og en moderne kjøkkenløsning har lenge vært på ønske liste fra de som bruker kirken.

Biskop og Riksantikvaren godkjente forslag til løsning om oppgradering av kirketjener sakristi fra oktober 2022. Arbeidene ble gjennomført i perioden januar til februar 2023.

Eksisterende kjøkken ble fjernet, og alle flater ble rehabilitert ved at hull ble tettet, gulv ble slipt, vinduer ble pusset før overflatene ble malt og vinduene oljet. Kjøkken var levert og montert av Fyresdal kjøkken. Det elektriske anlegget ble oppgradert, og ny belysning og varmeovn med oppkobling til styringsanlegget for varme ble montert. Dette som tiltak for energieffektivisering.

Arbeidsplassen til kirketjener ble oppgradert med en kombinasjon av gjenbrukte møbler som ble pusset og malt, samt nytt arbeidsbord (bilde). Et eldre og godt brukt tidløst bord ble også kjøpt inn for å møblere rommet.

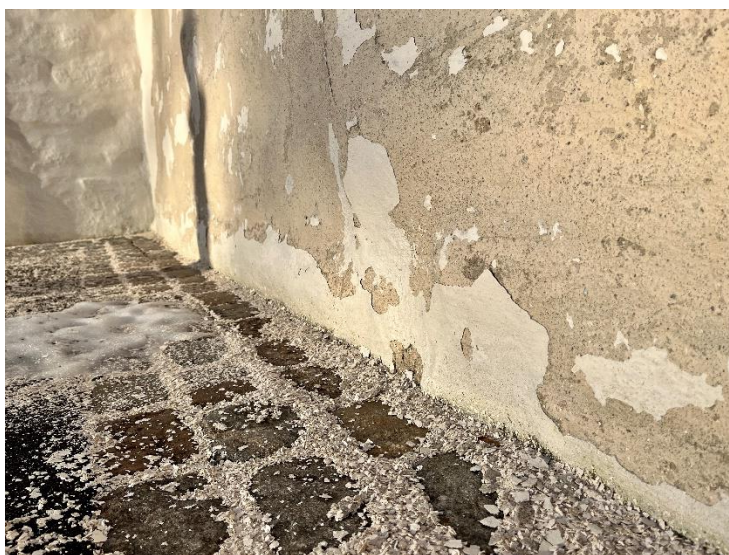
Kalk, utvendig forprosjekt

På Nøtterøy kirke ble det i 2021 gjennomført omfattende arbeid med istandsetting av utvendige murer. Kirken, som er bygget på i flere trinn gjennom de siste vel 800 årene, har ulike byggemåter og materialvalg fra de forskjellige byggetrinnene. Den eldste delen av kirken som er våpenhuset og skiper, stammer fra 1100- tallet. Utvendige vegger på den eldste delen ble rehabilitert etter godkjenning fra biskop og Riksantikvaren, basert på faglige anbefalinger innen kalk.

I romjulen 2022 falt hvittingen (kalkmaling) av i et stort omfang fra de utvendige veggene på våpenhuset og skipet. Dette forverret seg ytterligere gjennom vinteren 2023.

I mars 2023 ble det gjennomført en befaring med prosjekterende, utførende, leverandør av kalk, representanter for FKF, biskop og Riksantikvaren. Selv om det ikke ble funnet klare svar på årsaken, ble flere hypoteser diskutert, blant annet om metodene kalken ble påført, om grunnarbeid var godt nok gjort, om kalktypen som var valgt, om værforhold spilte en rolle, og byggets øvrige tekniske egenskaper bidro til at hvittingen løsnet.

FKF engasjerte Fabrica kulturminnetjenester AS våren 2023 for å utarbeide en rapport som skulle belyse årsaksforhold, beskrive arbeidet utført tidligere, og vurdere klimapåvirkninger. Fabrica var engasjert videre til å etablere prøvefelt for å teste hypotesene de hadde. Prøvefeltene ble etablert august 2023 og var utformet med forskjellig type grunnarbeider, kalktyper og tykkelser på påførte kalklag. Prøvefelt skal stå til våren 2024 for å bli påvirket av vær og vind. Den endelige rapporten forventes å danne grunnlag for videre arbeid og også være viktig for tilsvarende prosjekter både i Norge og internasjonalt. Rapporten forventes ferdigstilt våren 2024.

Nøtterøy kapell

Utbedring av pusskader og maler arbeider

Utvendige murer på Nøtterøy kapell ble behandlet sist i 2007. Kapellet hadde slitte flater og oppsprekking i pussflater, noe som resulterte i et stort behov for vedlikehold. Sprekker i pussen tillot vann å trenge inn i murverket, og tegn på fuktinntrenging kunne ses inn kapellet. Nordsiden og sørsiden trengte vedlikehold, samt enkelte partier på vestsiden.

C. Kristoffersen og Sønn AS sto for arbeidet. De fjernet løs puss, vasket og børstet overflatene. Sprekker og skader ble pusset, og alle flater ble malt med silikatmaling, tilsvarende tidligere arbeider i 2007. Vinduene ble malt, og hoveddøren pusset ned og oljet. Noen mindre skader innvendig var utbedret samtidig.

FØR

ETTER

Tjøme kirke og kirkegård

Pålegg om å skille overvann og spillvann fra Færder kommune.

Færder kirkelige fellesråd mottok i oktober 2021 pålegg om å skille overvann og spillvann ved Tjøme kirke. Med tanke på fremtidige moderniseringsbehov for kirkens tekniske anlegg ble det besluttet å legge ny vannledning med kapasitet for sprinkleranlegg, en ny inntakskabel for strøm med høyere kapasitet, fiberkabel og nye tilførsler til ny utvendig belysning samtidig som andre gravearbeider på kirkegården skulle utføres.

VA Consult prosjekterte arbeidene. En omfattende forprosjektering og søknadsprosess la grunnlag for gravearbeid som berører middelalderse kirkegård og fredet grunn. Søknadene ble godkjent før arbeidene startet sensommeren 2022.

Prosjektet ble ledet av VA Consult, med Arnadal anlegg som ansvarlig utførende. Arbeidet startet høsten 2022 og besto av flere faser av graving. Et stort tre som sto på nordsiden av kirken ble fjernet for å legge nye ledninger. Først etappe var gravearbeidene over middelalderkirkegården, med overvåking av en arkeolog fra NIKU. Heldigvis ble det ikke gjort funn som satt en stopper for arbeidene. Neste gravetraseen var frem til inngangen i murvegg til Tjøme kirke, og deretter fortsatte traseen over Tjøme kirkegård nord frem til parkeringsplassen til øst for Tjøme kirkestue.

Opprinnelig var det planlagt å bore et lengre parti som var smalt mellom gravplassene istedenfor å grave, men grunnen viste seg å være umulig å bore i. Denne delen måtte graves med maskiner. Dette ble en lang og tidkrevende prosess, da anleggsområdet var smalt, dypt og krevde mindre maskiner for å kunne gjøre arbeidet. Til slutt ble det gravd forbi toalettbygget og Tjøme kirkestue. I 2023 fortsatte arbeidet med gjenstående graving fra kirkestue til parkeringsplassen bak kirkestue, samt tilkobling til kommunalt vann nett. Alle områder på kirkegården som tidligere var asfaltert, ble asfaltert på nytt. Plen ble sådd, og arbeidet ferdigstilt i mai 2023. Med dette er krav om å skille spillvann og overvann oppfylt, og forholdene ligger godt til rette for fremtidig sprinkleranlegg og modernisering av annen teknisk infrastruktur i Tjøme kirke.

Områdebelysning

Områdebelysning på og rundt Tjøme kirke befant seg i en dårlig tilstand, preget av alder, gradvis utbygging og endringer over tid. Strømtilførsel og kabler var delvis nedgravd og hang mellom trærne. Det elektriske anlegget oppfylte ikke dagens krav. I forbindelse med pålegg om å skille overvann og spillvann, ble det besluttet å oppgradere områdebelysningen, ettersom traseer allerede skulle graves.

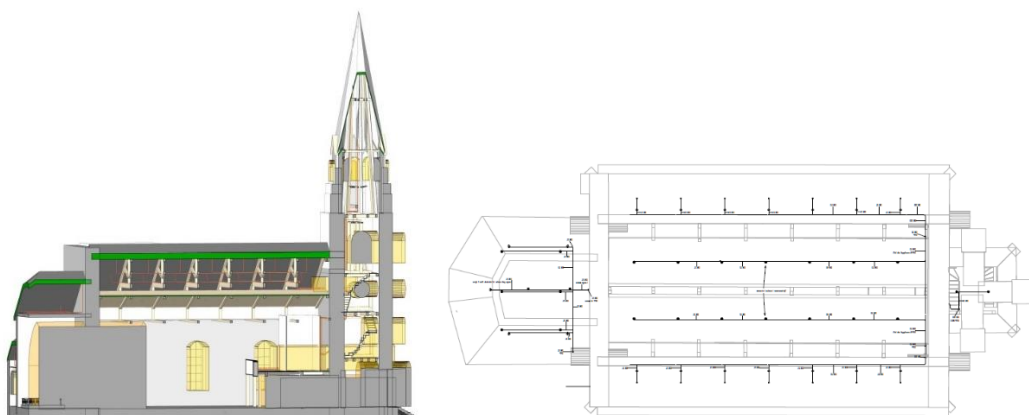
Norlux utarbeidet belysningsplan, mens Nøtterøy elektriske sto for de elektriske arbeidene. Kabler og lyspunkter ble etablert samtidig med øvrige gravearbeider. I august ble lyssettingen kalibrert, og lyssetting tatt i bruk i forkant av alle helgens.

Sprinkleranlegg

Brannsikring er viktig å få på plass i Tjøme kirke. Et sprinkleranlegg ville sikre bygningen og inventaret ved brann.

Cowi As har prosjektert sprinkleranlegget i 2022, og ny inntaksledning for vann ble lagt inn i kirken i 2023 i forbindelse med øvrige gravearbeider. Prosjektering og søknadsprosess fortsatte i 2023, og løsningen er drøftet med representant for biskop og riksantikvaren i kirken. Tegninger ble revidert høsten 2023 basert på innspill fra Riksantikvaren. Søknaden sendes til rette instanser tidlig i 2024 med forventet prosjektoppstart i 2025.

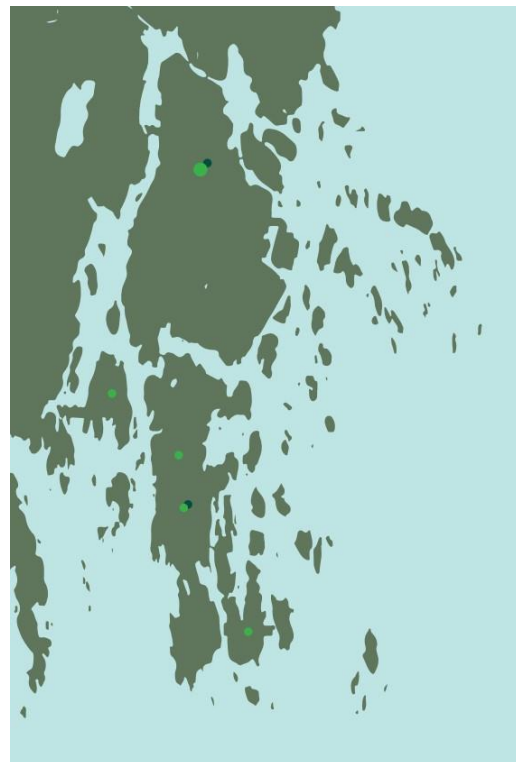

Gravplassforvaltning

Gravplassmyndigheten yter gravferdstjenester for hele befolkningen i Færder kommune, uavhengig av tro og kulturell bakgrunn, og forvalter gravplassene i kommunen. Oppgaven er delegert fra kommunen til kirkelig fellesråd i Færder.

Til sammen er det fem gravplasser i Færder kommune, (plassering vist på kart med grønt), med om lag 13.000 graver. Navnede minnelunder (felles urnefelt, vist med mørkegrønt) er etablert på Nøtterøy kirkegård og Tjøme kirkegård, og begge er mye brukt. Det er opparbeidet felt tilrettelagt for muslimsk gravlegging ved Nøtterøy kirkegård og feltet er tatt i bruk i 2020. Totalt grøntanlegg er om lag 110 dekar.

Nøkkeltall 2023

Urnegravlegginger	177	68,8%
Urner gravlagt i grav	104	
Urner gravlagt i navnet minnelund	68	
Urner gravlagt i anonym minnelund	5	
Kistegravlegginger	83	31,2%
Kister gravlagt	83	
Totale gravlegginger	260	

Sammenlignet med tidligere var det i 2022 250 gravlegginger, med en fordeling 60,4% urne (149)- og 41% kistegravlegging (102).

Sammenlignet med 2022 er det en økning i urnegravlegging på 8%, og det var i 2023 om lag 70% som valgte kremasjon og 30% som valgte kistebegravelser. Urnegravlegging har vært ønskelig ut fra et arealperspektiv.

I tillegg har antall personer som har valgt navnet minnelund istedenfor en tradisjonell urnegrav økt fra 29 til 68. Dette er en vesentlig økning, på 234%. Fordi navnet minnelunds er et godt benyttet tilbud, og det øker i popularitet, er det allerede satt i gang planlegging av utvidelse av navnet minnelund på Nøtterøy. Også på Tjøme kirkegårds navnet minnelund er tilbudet godt brukt, og det er

etterspurt navnet minnelund også ved Hvasser kirkegård. Både Hvasser menighetsråd og flere i lokal samfunnet har etterspurt et tilbud om navnet minnelund på Hvasser. Kirkelig fellesråd er positiv til dette og vil prioritere det i tiden fremover.

Ledig kapasitet for graver, jf. Gravplasslovens §2 «for minst 3% av kommunens befolkning» anses å være tilstrekkelig i for de neste 20-30 år. I kommuneplanens arealdel er det et område på ca. 15 dekar sør for Nøtterøy kirkegård avmerket til dette formålet. Foreløpig er det ingen grunn til å iverksette prosjektering her. Fremtidige utvidelser bør gi plass for gravlegging av flere urner, helst i form av navnedde minnelunder på Nøtterøy og på Hvasser.

Pr i dag er 74% av kapasiteten på navnet minnelund på Nøtterøy brukt, og utnyttelsen på Tjøme er 15%. Med den planlagte utvidelsen på Nøtterøy (2025), bør det sikre kapasitet for de neste 10 årene.

Årlig gravferdsmøte med tros- og livssynssamfunn

I desember hadde gravplassmyndighetene i Færder og Tønsberg det årlige møtet med tros- og livssynssamfunn som er aktive i området. Det var et dialogmøte hvor de ulike tros- og livssynssamfunnene ble oppfordret til å fortelle om seremoniformene som er vanlig etter sine praksiser. Det ble delt erfaringer om de ulike tros- og livssynssamfunnene har med gravplassforvaltningen i Færder og Tønsberg ifm gravferd for egne medlemmer, og de livssynsåpne seremonirommene på gravplassene i Færder og Tønsberg ble diskutert. Domprost Marta Botne informerte om bruk av kirkeklokkene til livssynsåpne gravferdsseremonier der hvor dette er ønskelig.

Det var positiv respons, alle de ulike trossamfunnene synes samarbeidet de har med gravplassmyndighetene i Færder og Tønsberg fungerer bra og takker for at det årlige møte avholdes.

Prosjekter

Grønnere gravplasser i Færder, kildesorteringssystem

Nye avfallsstasjoner på kirkegårdene

Alle gravplassene i Færder fikk nye avfallsstasjoner i 2023. Kildesortering ble enklere, og gravplassene fikk en enda grønnere profil. Besøkende er flinke til å sortere og på grunn av det nye sorteringssystemet, leverer vi 75% sortert avfall til avfallsstasjonen. Målet de neste årene er å levere 100% sortert avfall fra gravplassene i Færder.

El-bil/Arbeidsbil

Nøtterøy kirkegård er 73 dekar og det er to el-biler som er brukt i forbindelse med gravplassens driftsoppgaver. I 2023 sluttet en av el-bilene å fungere og den ble byttet ut.

Driftsplass og -bygning Nøtterøy kirkegård

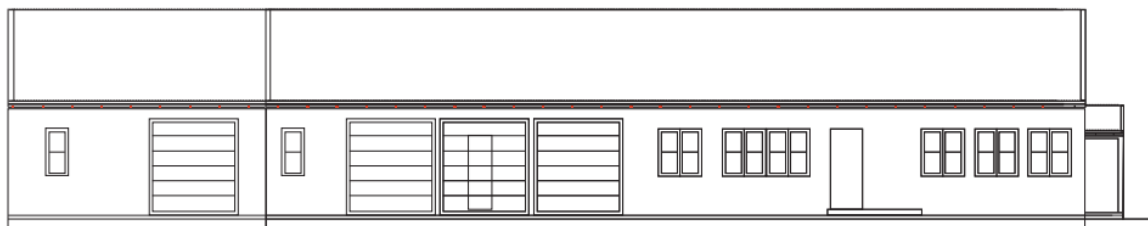
Se tegningen under som viser planlagte endringer for driftsplassen ved Nøtterøy kirkegård.

I 2023 ble det utført forberedende grunnarbeider for utvidelse av driftsbygget på Nøtterøy kirkegård. Gulvet til den nye garasjen ble støpt, og arbeidene fortsetter i 2024. Det er opparbeidet en godkjent vaskeplass med oljeutskiller, som loven krever. Driftsplassen ble asfaltert, og det ble montert planlager/binger til oppbevaring av masser.

Tegningen under viser eksisterende driftsbygg og garasje (til høyre) og planlagt lagerbygg (tilbygg til venstre) som bygges etter plan i 2024.

Asfaltering av Nøtterøy kirkegård

NØTTERØY KIRKEGÅRD

GRAVPLASSMYNDIGHETEN
i Færder

I 2023 ble ca 1600 kvm med vei, tilsvarende ca 600 løpemeter, asfaltert ved Nøtterøy kirkegård. Dette utgjorde ca. 30% av veiene (merket i oransje), og det ble asfaltert der slitasjen var størst.

Økonomi

Økonomiske utsikter i 2023 har vært preget av høy lønns- og prisvekst, inflasjon, fortsatt høye energikostnader og økte kostnader for kremasjon.

Overordnet er følgende stikkord for 2023 regnskap:

- Høyt lønnsoppgjør (mellomoppgjør) og vesentlig høye pensjonskostnader
- Fortsatt høye strømkostnader.
- Høy prisvekst, store økninger i nødvendige serviceavtaler, avgifter og forsikringer,
- Stort vedlikeholdsbehov på flere bygg
- Økte kremasjonskostnader.
- Vesentlig sykefravær og sykepengerefusjon.
- Høye renteinntekter

Driftsregnskap er avsluttet med følgende resultat:

Totalt avsluttes driftsregnskapet med et mindreforbruk kr 51 645 kr for 2023.

Regnskap er avsluttet etter Forskrift om økonomiforvaltningen i sokn i Den norske kirke, fastsatt av Barne- og familiedepartementet 8. desember 2020. Bestemmelsene i forskriften har som hensikt å se hele virksomhet samlet sett og ikke bruke av disposisjonsfond unødig. I forskriften er det tatt inn strykingsbestemmelser i § 17 som sier at ved et mindreforbruk skal budsjettert bruk av disposisjonsfond strykes for å redusere mindreforbruket så mye som mulig. Bestemmelsene er kommet til anvendelse for kirkelig fellesråd i 2023 og resultat og strykninger er omtalt i note 9 og årets fondsbruk i note 12.

Resultatet samlet sett er mindre forbruk kr 51 645 og er fordelt slik:

Virksomhet	Beløp
Kirkelig fellesråd, mindreforbruk	-367 556
Teie kirkes barnehage, merforbruk	280 686
Tripp Trapp Åpen barnehage, mindreforbruk	-88 849
Teie kirkes Hår og Fot, merforbruk	151 453
Stellavtaler, mindre forbruk	-27 379
Sum mindreforbruk Kirkelig fellesråd	-51 645

Dette etter strykninger av fondsbruk.

Utdypning av investeringsresultat

Færder kommunes tilskudd til investeringer i 2023 beløpte seg til 5,0 millioner kroner. Det er foretatt investeringer i 2023 med totalt kr 5 496 083 (inkludert mva.). MVA er kompensert i sin helhet og refusjonen går tilbake til finansiering av prosjektene.

Investeringsregnskap er avsluttet med et mindre forbruk kr 1 042 199. Når det er overskytende finansiering tilgjengelig i et regnskapsår er forslag til disponering at midlene avsettes tilbake til investeringsfond for bruk i neste års investeringsprosjekter.

Se note 8 for fullstendig prosjektøkonomi, note 7 for oversikt over anleggsmidler og avskrivninger og note 12 for årets investeringsfondsbruk.

Avvik mot budsjett for post «Investeringer i anleggsmidler» skyldes hovedsakelig utsettelse av Tjøme kirke sprinkleranlegg prosjekt. Øvrige mindre prosjekter som utsettes og bidrar til avviket gjelder renovering av sydportalen ved Nøtterøy kirke, prosjektering av varmestyring og anlegg i Torød kirke, rehabilitering av Veierland kirke og mindre investeringer til Hvasser kirke. Dette betyr ikke nødvendigvis at arbeidet er fullt utsatt, men det betyr at det ikke er ført kostnader på investeringsprosjekter. For eks. er Veierland kirke malt i 2023 men av egne personal som driftskostnad. Arbeid med varmestyring til Torød er også jobbet med i 2023, men av egne ressurser og ikke eksterne konsulenter. På inntektssiden viser budsjettavvik på salg og refusjoner. Dette gjelder salg av traktor kr 450.000 for å finansiere kjøp av hjullaster, maskinhenger og el-gressklipper. Inntektene vises som salg istedenfor refusjoner (avvik mot budsjett).

Det var budsjettetert med bruk av ubundet investeringsfond for å finansiere anleggsprosjekter, men på grunn av at flere prosjekter er utsatt var det ikke nødvendig med fondsbruk, og ved årsslutt er bruk av fond strøket.

Utdypning av driftsresultat

Se økonomisk oversikter rapport Regnskapsskjema – drift.

Lønn og sosiale utgifter.

	Regnskap 2023	Reg. Budsjett 2023	Oppr. Budsjett 2023	Regnskap 2022
Lønn og sosiale utgifter	30 198 116	29 729 860	26 975 795	26 341 816

Regnskapsoversikten viser vesentlig økning i lønn og sosiale utgifter sammenlignet med 2022. Ved nærmere kikk på hvilke konti det er som har størst endring er det klart pensjonskostnader som øker mest, med en nesten fordobling sammenlignet med året før.

Tariffoppgjør

Mellomoppgjør for 2023 ble iverksatt i november med tilbakevirkende kraft fra 01.mai. Rammen for oppgjør var 5,4%. Det var ikke avsatt midler til lokal pott. KF får refundert lønnsøkning for kirkens ansvarsområder, mens barnehager, trosopplæring og andre selvstendige deler av virksomheten dekker oppgjør selv med inntekter fra sine formål. Oppgjør kr 596 000 var refundert fra kommunen i 2023.

Pensjon (note 5)

Regnskapsført pensjonspremie i 2023 beløper seg til kr 5 268 429 for hele organisasjonen etter premiefondbruk (total premie var 5 663 075 kr). Til sammenligning var regnskapsført pensjonspremie i 2022 kr 2 631 683. Det er med dette ca 2,6 millioner kroner høyere pensjonspremie i 2023 enn for året før. Premiefond kr 394 000 var brukt til nedbetaling av premien.

Dette utgjør største enkeltpost-endring i årets regnskap. Økning skyldes makroøkonomiske årsaker, bl.a. høyt lønnsoppgjør, prisstigning og levealdersjustering. Det oppleves som utfordrende å ha god oversikt over forventet pensjonskostnader, og vil være viktig i kommende år både å ha en økonomisk buffer i form av disposisjonsfond og å aktivt bruke av oppspart premiefond hos KLP som for å regulere pensjonskostnader på et mer stabilt nivå.

Sykefravær og sykepengerefusjon

Det har vært høyt sykefravær i 2023 som også har gitt en høy sykepengerefusjon (under inntekter, «refusjoner/overføringer»). Flere stillinger har vært vakante enten helt eller delt i store deler av året. Særlig gjelder dette i gravplassdrift (hele året), informasjonsarbeid, og kirkemusikk, og barne- og familiarbeid, barnehager (periodevis). Det er også refusjon for barselpermisjon i 2023. Refusjon sykepenger beløpte seg til 1 854 351 kr.

For å dekke opp for sykefravær er det i gravplassavdeling engasjert flere sommerhjelper og sesonghjelper har hatt lenger engasjementstid i 2023. Likevel har det vært mindre kapasitet enn ønskelig og fra januar 2024 er det ansatt to nye personer i faste stillinger. For gravplassdrift har dette resultert i en vesentlig besparelse sammenlignet med budsjett. Fordi flere av stillinger ikke har vært engasjert vikarer til har det resultert i besparelser i årets regnskap.

Vikar kostnader beløpte seg til 544 587 kr i 2023.

I 2024 er det et samarbeid med NAVs arbeidslivssenter for å jobbe forebyggende med sykefravær. Dette for å gi stabilitet i tjenester og i administrativ oppfølging.

Kjøp av varer og tjenester

	Regnskap 2023	Reg. Budsjett 2023	Oppr. Budsjett 2023	Regnskap 2022
Kjøp av varer og tjenester	9 748 155	8 598 599	8 339 665	8 702 848

Til sammen er driftskostnader om lag 1,1 millioner kr høyere enn budsjettet. Ved sammenligning med fjorårets regnskap er kostnader økt med 1 millioner kroner. Den store økningen i kostnader fra 2022 til 2023 skyldes hovedsakelig økte kremasjonskostnader, generell økning i priser på avtalte tjenester og vedlikeholdskostnader. Tjenester for ekstra hjelp fra konsulenter, vikarer som sender fakturaer, osv har også økt knyttet til sykefravær dekning.

Strømkostnader har i 2023 fortsatt å være ekstremt høye og gjennom året. Totalt beløp strømkostnader seg til kr 1 212 089 for året; dette sammenlignet med opprinnelig budsjett kr 1 111 000. Strømkostnader i 2021 var kr 845 221. Det totale kwh-forbruket for 2023 ligger på samme nivå som 2022.

I løpet av 2023 ble det gjennomført flere tiltak for å redusere strømkostnadene. Dette inkluderer bevisstgjøring blant ansatte og brukere om oppvarming og belysning. Enkelte tiltak som utskifting av eldre belysning til LED og finjustering av strømstyrings- (SD-) anlegg og ventilasjonsanlegg. Flere store energibesparende og -produserende tiltak for 2024 er under planlegging.

Kremasjonsavgift. Totalt utgjorde kremasjonsavgift kr 1 740 000 i 2023, sammenlignet med kr 1 240 000 i 2022. Dette skyldes både at en større andel av befolkningen har valgt kremasjon og at

prisen for kremasjonstjenesten økte med 33% fra 2022 til 23. Kostnad for tjenesten er i 2023 økt fra kr 7200 til kr 10 000 per kremasjon. I løpet av 2023 er det også et høyere antall gravlegginger enn det som er gjennomsnitt. I våre estimater er det tatt utgangspunktet i ca. 240 seremonier per år. I 2023 gjennomførte vi 260 gravlegginger, og drøyt 70% valgte kremasjon.

Serviceavtaler, avgifter, forsikringer og vedlikehold:

		Regnskap 2023	Reg. budsjett 2023	Regnskap 2022
11850	Forsikringer	467 121	414 500	366 057
11950	Avgifter, gebyrer og lisenser	657 456	582 100	568 918
11951	Renovasjon	267 441	304 000	305 299
12300	Kjøp av tjenester, for vedlikehold bygg, anlegg	971 117	690 000	703 927
12400	Serviceavtaler og reparasjoner	343 063	296 700	275 440
12600	Renhold-, vaskeri- og vaktmestertjenester	546 182	417 000	413 778
12650	Vakthold og vektertjenester, alarmsystemer	164 451	161500	203 380
	<i>SUM</i>	<i>3 416 831</i>	<i>2 856 800</i>	<i>2 836 799</i>

Noen vedlikehold og driftstiltak for 2023 kan nevnes:

- Nøtterøy kapell, maling og pussarbeider kr. 199 500,-
- Hvasser kirke, maling av kirkebenker* kr. 110 000,-
- Hvasser kirke, maling av vinduer utvendig kr. 20 000,-
- Teie kirke, kameraovervåking kr. 52 900,-
- Veierland kirke, varmestyring kr. 13 900,-
- Veierland kirke, vask og maling utvendig ** kr. 22 600,-
- Borgheim menighetscenter, Ny LED belysning kr. 14 000,-
- Borgheim menighetscenter, lydfeller og lydplater kr. 17 500,-

* arv/gave fra Hvasser menighetsråd kr 50 000. og tilskudd fra Agathe Gøthesen stiftelse kr. 10 000.

** Lift, maling utstyr. Arbeider utført med egne ansatte

Inntekter:

Innkome inntekter i 2023 økte sammenlignet med forventninger i opprinnelige budsjett. Fellesrådets inntekter består hovedsakelig av tilskudd fra kommune, tilskudd fra Den norske kirke og «egne inntekter». Det var særlig gravfesteavtale inntekter, ekstra tilskudd fra Færder kommune i revidert nasjonalt budsjett (økt kommunal deflator), og renteinntekter som økte i vesentlig grad. I

tillegg ble det søkt om to tilskuddsordninger knyttet til stillinger. Det første var et tilskudd for et diakonalt prosjekt for unge voksne alder 18-30 «Ja, og...» impro prosjekt ble innvilget fra Tilleggsgavefondet i Den norske kirke, kr 1 000 000 over en 3-års periode. Det andre var et tilskudd til «Åpent Hus» for barn og unge på Fredtun fra Bufdir, kr 125.000 i 3-år.

Inntekstpostene som regnes som egne inntekter «Brukerbetaling, salg og avgifter» økte sammenlignet med budsjett. Mens flere poster bidrar til dette er den største økningen knyttet til navnet minnelund, der mange som har valgt kremasjon har også valgt gravlegging på navnet minnelund. Øvrige poster som bidrar til økningen er gravfesteavgifter, kremasjonsavgift (refusjon), utleieinntekter, og betaling for kirkelige tjenester for personer bosatt utenfor kommunen eller valgfrie kirkelige tjenester (forhåndsmusikk til gravferdsseremonier).

Rammeoverføring og tilskudd fra kommunen (både til kirkelig fellesråd og til barnehagene) er i tråd med budsjett. Det samme gjelder for tjenesteytings kalkulatorisk inntekt (og kostnad) for 2023. Se også note 2 for oppstilling.

Tilskudd fra staten, nå fra Den norske kirkes nasjonale virksomhet, er i tråd med budsjett. Dette gjelder trosopplæringstilskudd og tilskudd til en halv diakonstilling i Tjøme sokn.

Refusjoner og overføringer (til sammen 3,9 millioner) er økt med nesten 2 millioner kr sammenlignet med budsjett. Økning i hovedsak er knyttet til refusjon av sykepengen som utgjør nesten 1,9 millioner av denne posten. Her vises også refusjoner fra menighetsråd for utlegg fellesrådet har gjort.

Fondsmidler

KF har fondsmidler til ulike formål, som vist i note 12 til regnskap. Fondsmidler brukes for å tåle økonomiske svingninger. Årets svingninger i pensjons- og i strømkostnader er typiske eksempler på hvorfor det er viktig for fellesrådet å ha en økonomisk buffer som gir en handlefrihet. I tillegg er uforutsette hendelser og vedlikeholdsbehov andre grunner til at en buffer er tilgjengelig. Fellesrådet fastsatte måltall for fondsreserve i 2022. Målområdet er mellom 10-12%, sammenlignet med kommunens mål >5%. Forskjellen skyldes at kirkelig fellesråd har andre forutsetninger i sin økonomiforvaltning enn det kommunen har når det gjelder låneopptak og muligheter for inntektsøkninger.

Midler til investeringer som ikke er brukt i løpet av budsjettåret avsettes til bruk for investeringsprosjekter i kommende år og i økonomiplan periode.

Økonomi framover

KF har i alle år siden etablering i 2018 hatt en økonomi som har gått med enten mindre forbruk eller i balanse. Til dels har dette regnskapstekniske årsaker. Ofte har det vært slik at budsjettet har blitt satt opp med bruk av fond og dette har bidratt til at resultatet har vist et mindre forbruk. Nå med ny økonomiforskrift vil unødvendig fondsbruk strykes, og sjansene er større for at resultatet vil gå i null eller i hvert fall ikke blåses opp på grunn av bruk av fondsmidler. Dette er en positiv utvikling for kirkelig fellesråd.

Reell økonomisk sett forventes det å økonomi vil være strammere for kirkelig fellesråd i tiden framover. Dette skyldes forventet høy lønns- og prisvekst og strammere offentlig økonomi.

I 2024 er vedtatt tilskudd til kirkelig fellesråds drift kr 22 062 000 (til sammen kr 27 840 000 inklusivt tilskudd til barnehagene).

I 2024 forventes det fortsatt høye kremasjonsavgifter, det er høye forventninger til tariffoppgjør som igjen vil bidra til høye pensjonskostnader. På annen side forventes det økte renteinntekter på fondsmidler.

Det vil være viktig for kirkens organisering å tilpasse driftsnivå til økonomiske rammer som er tilgjengelig i kommende år. I dialog med tilskudds giver er det viktig å understreke at økonomiske forutsetninger må være på plass for å sikre forsvarlig drift i henhold til dagens forvaltningsmessige krav og for å sikre god tjenestelevering.

Det vil være i fremtiden viktig å synliggjøre verdien av kirkens tjenestetilbud og samfunnsoppdrag for innbyggere i Færder. Fellesskapsbyggende arenaer for alle aldersgrupper, kirkelige handlinger, og kulturarenaer er viktig i et lokalt samfunn. Dette bidrar kirken til. Samlingspunkter i kirkene bidrar gir mulighet for individuell- og kollektivt trosliv; noe som både er viktig og nødvendig, i hverdagen og i høytid.

Vedlegg:

Årsmelding Teie kirkes barnehage

Årsmelding Tripp trapp åpen barnehage

DEN NORSKE KIRKE

Færder kirkelige fellesråd

